BIRŠTONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Jaunimo g. 2, 59206 Birštonas, tel. (+370 64779338) , el. p. kontrole@birstonas.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188644330

Birštono savivaldybės Tarybai
Birštono savivaldybės administracijos Direktoriui

IŠVADA
DĖL BIRŠTONO SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS PRISIIMTI FINANSINIUS ĮSIPAREIGOJIMUS DĖL PRIORITETINĖS SAVIVALDYBĖS INFASTRUKTŪROS PLĖTROS

2025 m. balandžio 9 d. Nr. 3IŠ-3
Birštonas

Birštono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) 2025-04-04 gavo Birštono savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybės administracija) raštą[1], kuriame prašoma pateikti išvadą dėl galimybės savivaldybei prisiimti finansinius įsipareigojimus dėl prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtros, kuri yra suplanuota Birštono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo sprendiniuose.

Birštono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo sprendiniai, teisės aktų nustatyta tvarka parengti, paviešinti, suderinti, patikrinti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos ir gautas Teritorijų planavimo dokumento patikrinimo aktas Nr. REG22127089 su patikrinimo išvada. Birštono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo sprendiniai paskelbti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (http://tpdris.lt, Nr. S-RJ-12-22-811).

Savivaldybės bendrojo plano keitimo sprendiniuose nustatyta Birštono prioritetinė infrastruktūros plėtros teritorija.

Atliekant vertinimą, siekta gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, kad Savivaldybės tarybai patvirtinus Birštono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo sprendinius (teritorijų planavimo dokumentas TPDRIS[2] Nr. S-RJ-12-22-811), susijusią su planuojama prioritetine savivaldybės infrastruktūra, nebus viršyti Lietuvos

[1] Birštono savivaldybės administracijos 2025-04-04 raštas Nr. (6.17.Mr.)-SR0324 „Dėl išvados prisiimti finansinius įsipareigojimus, suplanuotus Birštono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo sprendiniuose, pateikimo“.
[2] Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinė sistema

Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme[3] numatyti skolinimosi limitai.

Atliekant vertinimą buvo remtasi Savivaldybės administracijos ir UAB "Birštono vandentiekis" pateiktais dokumentais ir informacija su prielaida, kad pateikti duomenys yra teisingi, išsamūs ir objektyvūs, o gautų dokumentų kopijos visiškai atitinka originalus. Esame nepriklausomi nuo tikrinamo subjekto pagal Savivaldybių kontrolierių asociacijos profesinės etikos kodeksą[4] ir įvykdėme jame nustatytus reikalavimus. Manome, kad mūsų surinkti įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų išvadą dėl Savivaldybės galimybės prisiimti finansinius įsipareigojimus dėl prioritetinės infrastruktūros plėtros.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 2 str. 1, 4, 5, 6 d. ir 5 str. 3 d. nuostatomis, Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba vertinimą atliks tik dėl Birštono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo sprendinių dalies, prioritetinėje infrastruktūros plėtros teritorijoje planuojama vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infastruktūros plėtra ir jai reikalingas preliminarus lėšų poreikis.

Ši išvada yra teikiama tik Vietos savivaldos įstatymo 67 straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytu (Savivaldybės tarybos sprendimo dėl prioritetinės Biršono savivaldybės infrastruktūros plėtros) tikslu.

Teisinis reglamentavimas

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 67 straipsnio 1 dalies 6 punktu nurodyta viena iš Tarnybos funkcijų – rengti ir savivaldybės tarybai teikti sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl galimybės savivaldybei prisiimti finansinius įsipareigojimus dėl prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtros.

Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad teikiant savivaldybės tarybai tvirtinti savivaldybės ir vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus, kuriuose planuojama savivaldybės infrastruktūra, kartu pateikiamas ir šiuose dokumentuose suplanuotai prioritetinei savivaldybės infrastruktūrai projektuoti, statyti ir (ar) įrengti bei naudoti reikalingas preliminarus lėšų poreikis, atsižvelgus į numatomas gauti lėšas už naudojimąsi savivaldybės infrastruktūra, ir savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvada dėl galimybės savivaldybei prisiimti finansinius įsipareigojimus dėl prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtros.

Prioritetinė savivaldybės infrastruktūra[5] – savivaldybės tarybos sprendimu pagal savivaldybės tarybos patvirtintus kriterijus pripažinta prioritetine ir (ar), atsižvelgiant į strateginio planavimo dokumentus, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytoms prioritetinės plėtros teritorijoms ir jų vystymui skirta savivaldybės infrastruktūra.

Prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtra gali būti finansuojama[6] iš:

1) Savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos lėšų dalies, sudarytos iš prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokų;

2) kitų savivaldybės biudžeto lėšų ir (ar) kituose įstatymuose nustatytais atvejais – iš savivaldybės infrastruktūros valdytojų lėšų;

---

[3]Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289 (nauja redakcija), 4 str. nuostatos

[4] Savivaldybių kontrolierių asociacijos profesinės etikos kodeksas 2017 m. gruodžio 7 d. sprendimu Nr. 2 (2019 m. balandžio 2 d. sprendimu Nr. 1 redakcija)

[5] Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas, 2020-05-07 Nr. XIII-2895 (aktuali redakcija), 2 str. 4 d.

[6] Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas, 2020-05-07 Nr. XIII-2895 (aktuali redakcija), 11 str. 2 d.

3) privačių savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus (iniciatorių), įgyvendinančio (įgyvendinančių) prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtrą pagal savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį, lėšų, kompensuojamų Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatyme nustatyta tvarka;

4) kituose įstatymuose nustatytų programų lėšų.

Tais atvejais, kai savivaldybė įsipareigoja kompensuoti savivaldybės infrastruktūros plėtros kaštus privačiam infrastruktūros plėtros iniciatoriui iš savivaldybės biudžeto lėšų, toks įsipareigojimas yra laikomas ilgalaikiu finansiniu įsipareigojimu[7], todėl priimant šį įsipareigojimą turi būti užtikrinami finansinę drausmę reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandoros įstatymu[8], savivaldybės, laikydamosi Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytų ir tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatytų skolinimosi limitų (jeigu tokie limitai nustatomi), Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti iš vidaus arba užsienio kreditorių ilgalaikes (kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir grąžinimo terminas ne tais pačiais biudžetiniais metais) paskolas investicijų projektams finansuoti ir ankstesniems skoliniams įsipareigojimams vykdyti.

Pagal Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinį įstatymą[9] Savivaldybės skola pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis, negali viršyti 60 procentų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodytų tiems metams prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir paskutinių pasibaigusių metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, sumos.

Savivaldybės biudžetas turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad to biudžeto asignavimai neviršytų jo pajamų (asignavimus ir pajamas vertinant kaupiamuoju principu), išskyrus metus, kuriais pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos viešai paskelbtą ekonominės raidos scenarijų, dėl kurio tvirtinimo kontrolės institucija paskelbė savo išvadą, numatomas neigiamas produkcijos atotrūkis nuo potencialo. Pastaruoju atveju asignavimai negali viršyti pajamų daugiau kaip 1,5 procento[10].

Nustatoma tokia savivaldybės biudžeto sudarymo lankstumo taisyklė[11], savivaldybė, vertindama savo biudžeto atitiktį atitinkamai Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje nustatytai biudžeto sudarymo taisyklei, gali:

1) iš asignavimų atimti asignavimus, skirtus Europos Sąjungos ir kitai tarptautinei finansinei paramai bendrai finansuoti, įskaitant tinkamų finansuoti išlaidų daliai tenkantį pridėtinės vertės mokestį, išskyrus iš valstybės biudžeto gautus asignavimus, skirtus Europos Sąjungos ir kitai tarptautinei finansinei paramai bendrai finansuoti;

2) prie einamųjų metų pajamų pridėti tokią dalį praėjusių metų gruodžio 31 dieną buvusių sukauptų savivaldybės biudžeto nepanaudotų pajamų (t. y. gautų, tačiau nepanaudotų pajamų, išskyrus nepanaudotas Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas) kuri einamaisiais metais panaudojama asignavimams.

Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių

[7] Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas, 2020-05-07 Nr. XIII-2895 (aktuali redakcija), 11 str. 4 d.
[8] Lietuvos Respublikos biudžeto sandoros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I- 430 (aktuali redakcija) 17 straipsnis 1 dalies 1 p.
[9] Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 6 p.
[10] Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 4 p.
[11] Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 5 p.

prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ar kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 10 procentų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodytų tiems metams prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir paskutinių pasibaigusių metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas ir valstybės biudžeto dotacijas, sumos[12].

Vyriausybė, įvertinusi valstybės finansines galimybes, gali siūlyti Seimui valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyti savivaldybėms grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitą[13].

Vadovybės atsakomybė

Birštono savivaldybės administracijos direktorius yra atsakinga už vertinimui pateiktų duomenų tikrumą ir teisingumą. Rengiant šią išvadą buvo vadovaujamasi nuostata, kad Savivaldybės administracijos pateikti duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus. Vertinimo įrodymai gauti taikant dokumentų tikrinimo, skaičiavimo ir analitines procedūras.

Vertinimas

Birštono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai[14] nustato Birštono savivaldybės prioritetines ir neprioritetines plėtros teritorijas. Savivaldybės tarybos[15] patvirtintame Birštono savivaldybės infastruktūros pripažinimo prioritetine tvarkos apraše nurodyta, kad *„savivaldybės infrastruktūra, kuri yra numatoma kaip prioritetinė strateginiame savivaldybės veiklos plane, nuo strateginio savivaldybės veiklos plano patvirtinimo tarybos sprendimu dienos yra laikoma prioritetine savivaldybės infrastruktūra*.“

Pagal Savivaldybės administracijos raštu[16] pateiktą informaciją iš viso vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo infastruktūros plėtrai (2023 m. – 2033 m.) suplanuota Birštono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo sprendiniuose numatytas finansinių resursų poreikis: 30,84 mln. Eur iš jų lėšų poreikis prioritetinėje teritorijoje 6,7 mln. Eur iš jų prioritetinėje teritorijoje infastruktūros plėtrai 2,11 mln. Eur (iš jų vandentiekio tinklų plėtrai 620 tūkst. Eur; nuotekų surinkimo plėtrai 555 tūkst. Eur, paviršinių nuotekų tvarkymo infastruktūros plėtai 937,5 tūkst. Eur). Galimi lėšų šaltiniai: ES – Europos Sąjungos lėšos; SB – Savivaldybės biudžeto lėšos; VB – Valstybės biudžeto lėšos; BV – UAB „Birštono vandentiekis“ lėšos; P – privačių savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus (iniciatorių) lėšos.

Specialiojo plano keitimo sprendiniuose numatyto finansinių resursų poreikio išskirstymas pagal prioritetines ir neprioritetines teritorijas.

---

[12] Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 7 p.
[13] Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 8 p.
[14] Birštono savivaldybės tarybos 2019-12-20 sprendimas Nr. TS-213 „Dėl Birštono kurorto bendrojo plano sprendinių korektūros keitimo patvirtinimo“
[15]Birštono savivaldybės tarybos 2023-10-19 sprendimas Nr. TSE-218 „Dėl Birštono savivaldybės infrastruktūros pripažinimo prioritetine kriterijų ir Birštono savivaldybės infrastruktūros pripažinimo prioritetine tvarkos aprašo patvirtinimo“
[16]Birštono savivaldybės administracijos 2025-04-04 raštas Nr. (6.17.Mr.)-SR0324 „Dėl išvados prisiimti finansinius įsipareigojimus, suplanuotus Birštono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo sprendiniuose, pateikimo“

Savivaldybės pateiktame Birštono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo sprendiniuose, numatyta:

1. Geriamojo vandens tiekimo infrastruktūros plėtrą numatyta skirstyti į du etapus.

1.1. I etapas - nuo 2023-2028 m**.** (duomenys iš Specialiojo plano keitimo sprendinių 3.2.2 lentelės)

	Prioritetinė teritorija (vandentiekio tinklo plėtra 1,5 km ir vandenvietės vandens gerinimo įrenginiai 1 vnt.)	**Neprioritetinė teritorija** (vandentiekio tinklo plėtra 18,5 km, vandenvietės ir vandens gerinimo įrenginiai 1 vnt.)
Lėšų poreikis teritorijoje, tūkst. Eur	620	5180
Iš viso numatyta lėšų spec. plane (vandentiekio tinklo plėtra, vandentiekio tinklo renovacija, vandenvietės ir vandens gerinimo įrenginiai), tūkst. Eur	2060	6620
Galimi lėšų šaltiniai	ES, SB, VB, SIP, SAARP, BV, P	ES, SB, VB, SIP, SAARP, BV, P

Šiame laikotarpyje numatytų vandentiekio infrastruktūros darbų įgyvendinimui reikėtų apie 8,68 mln. Eur. Iš šios sumos prioritetinei infrastruktūrai **2,06 mln. Eur** iš jų **620 tūkst. Eur prioritetinės infrastruktūros plėtrai.**

1.2. II etapas - nuo 2028-2033 m. (iš Specialiojo plano keitimo sprendinių 3.3.3 lentelės)

	Prioritetinė teritorija	**Neprioritetinė teritorija** (vandentiekio tinklo plėtra 11,5 km, vandenvietės ir vandens gerinimo įrenginiai 4 vnt.), tūkst. Eur
Lėšų poreikis teritorijoje, tūkst. Eur	-	5170
Iš viso numatyta lėšų spec. plane (vandentiekio tinklo plėtra, vandentiekio tinklo renovacija, vandenvietės ir vandens gerinimo įrenginiai), tūkst. Eur	-	5170
Galimi lėšų šaltiniai	-	ES, SB, VB, SIP, SAARP, BV, P

Šiame laikotarpyje numatytų vandentiekio infrastruktūros darbų įgyvendinimui reikėtų apie 5,17 mln. Eur.

Iš viso centralizuoto geriamojo vandens tiekimo sistemos vystymui planuojamu laikotarpiu (iki 2033 m.) būtų reikalinga **13,85 mln. Eur.** Iš šios sumos prioritetinės infrastruktūros vystymui būtų reikalinga 2,06 mln. Eur (**620 tūkst. Eur infastruktūros plėtrai prioritetinėje teritorijoje**, UAB „Birštono vandentiekis“ lėšos **50 tūkst.**).

2. Nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą numatyta skirstyti į du etapus.

2.1. I etapas - nuo 2023-2028 m. (duomenys iš Specialiojo plano keitimo sprendinių 3.3.2 lentelės)

	Prioritetinė teritorija (nuotekų siurblinių įrengimas 1 vnt., savitakinio nuotekų tinklo plėtra 1 km, slėginio nuotekų tinklo plėtra 0,5 km)	**Neprioritetinė teritorija** (nuotekų siurblinių įrengimas 6 vnt., savitakinio nuotekų tinklo plėtra 16 km, slėginio nuotekų tinklo plėtra 10 km)
Lėšų poreikis teritorijoje, tūkst. Eur	555	7665
Iš viso numatyta lėšų spec. plane (nuotekų siurblinių įrengimas, savitakinio nuotekų tinklo plėtra, savitakinio nuotekų tinklo renovacija, slėginio nuotekų tinklo plėtra, slėginio nuotekų tinklo renovacija, nuotekų valyklos įrengimas), tūkst. Eur	1455	8340
Galimi lėšų šaltiniai	ES, SB, VB, SIP, SAARP, BV, P, INFR	ES, SB, VB, SIP, SAARP, BV, P, INFR

Šiame laikotarpyje numatytiems nuotekų infrastruktūros tvarkymo darbams reikėtų apie **9,8 mln**. **Eur**. Iš šios sumos prioritetinei infrastruktūros **1455 tūkst. Eur.** iš jų **555 tūkst. Eur prioritetinės infrastrukūros plėtrai**

2.2. II etapas - nuo 2028-2033 m. (duomenys iš Specialiojo plano keitimo sprendinių 3.3.3 lentelės)

	Prioritetinė teritorija	**Neprioritetinė teritorija** (nuotekų siurblinių įrengimas 3 vnt., savitakinio nuotekų tinklo plėtra 9,5 km, slėginio nuotekų tinklo plėtra 3,5 km, nuotekų valyklos įrengimas 3 vnt.)
Lėšų poreikis teritorijoje, tūkst. Eur	-	**4007,5**
Iš viso numatyta lėšų spec. plane (nuotekų siurblinių įrengimas, savitakinio nuotekų tinklo plėtra, savitakinio nuotekų tinklo renovacija, slėginio nuotekų tinklo plėtra, slėginio nuotekų tinklo renovacija, nuotekų valyklos įrengimas), tūkst Eur	-	4007,5
Galimi lėšų šaltiniai	-	ES, SB, VB, SIP, SAARP

Šiame laikotarpyje numatytiems nuotekų infrastruktūros tvarkymo darbams reikėtų apie 4 mln. Eur. Iš viso centralizuotų nuotekų surinkimo sistemų įrengimui ir vystymui bendrai visu planuojamu laikotarpiu būtų reikalinga apie 13,8 mln. Eur. Iš šios sumos prioritetinės infrastruktūros vystymui ir rekonstrukcijai būtų reikalinga apie 1,455 mln. Eur iš jų **555 tūkst. Eur nuotekų tinklų plėtrai prioritetinėje teritorijoje (** UAB „Birštono vandentiekis prisidėtų apie **170 tūkst. Eur**, Birštono

savivaldybės 2025-2027 infrastruktūros plėtros rėmimo programos priemonių plane numatyta **323,81 tūkst. Eur**).

3. **Paviršinių nuotekų surinkimo tinklų infrastruktūrą planuojama įrengti per laikotarpį 2023-2033 m.** (duomenys iš Specialiojo plano keitimo sprendinių 3.3.3 lentelės)

	Prioritetinė teritorija (paviršinių nuotekų valymo įrenginiai 2 vnt., paviršinių nuotekų tinklo plėtra 3,5 km)	**Neprioritetinė teritorija**
Lėšų poreikis teritorijoje, tūkst. Eur	**937,5**	-
Iš viso numatyta lėšų spec. plane (paviršinių nuotekų valymo įrenginiai, paviršinių nuotekų tinklo plėtra, paviršinių nuotekų tinklo renovacija), tūkst. Eur	3187,5	-
Galimi lėšų šaltiniai	ES, SB, VB, SIP, SAARP, BV, P, KPP	-

Iš viso lėšų poreikis paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūrai sudarytų apie 3,187 mln. Eur. Iš šios sumos paviršinių nuotekų plėtrai prioritetinėje teritorijoje **937,5 tūkst. Eur** (UAB „Birštono vandentiekis“ prisidėti neplanuoja).

Savivaldybės administracija raštu[17] informavo, kad numatytos lėšos planuojamiems prisiimti įsipareigojimams prioritetinės teritorijos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo plėtrai šiuose strateginio planavimo dokumentuose:

1. 2023 m. gruodžio 19 d. Birštono savivaldybės mero potvarkiu Nr. (2.1.E)-MVE-150 „Dėl uždarosios akcinės bendrovės „Birštono vandentiekis“ 2024-2028 metų veiklos plano“ patvirtintame UAB „Birštono vandentiekis“ veiklos plane 2024-2028 metams 9 lentelės „Veiklos planas ir plėtra 2024-2028 metams“, 2.1. eilutėje nurodytas lėšų panaudojimas investicijų ir plėtros projektams – vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtrai prioritetinėse teritorijoje įgyvendinti 2024-2028 m. yra 3619,2 tūkst. Eur, (finansavimo šaltiniai: paskolos, ES, SB, VB ir kitos bendrovės nuosavos lėšos (1164 tūkst. Eur).

2. 2024 m. gruodžio 19 d. Birštono tarybos sprendimu Nr. (1.3.E)-TSE-199 „Dėl savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos priemonių 2025-2027 metų plano ir savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos lėšų panaudojimo 2025 metais plano patvirtinimo“, patvirtintame savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos priemonių 2025-2027 metų plane ir savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos lėšų panaudojimo 2025 metais plane numatyta centralizuotų nuotekų tinklų plėtra, t. y. numatoma nutiesti ~2,5 km nuotekų tinklų prioritetinėje teritorijoje. Numatytas Savivaldybės lėšų poreikis – 323,81 tūkst. Eur. Finansavimo šaltiniai: Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos (SAARSP) ir Savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokų lėšos (SIP).

3. 2025 m. kovo 20 d. Birštono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. (1.3.E)-TSE-032 „Dėl Birštono savivaldybės tarybos 2025 m. vasario 7 d. sprendimo Nr. (1.3.E.)-TSE-003 „Dėl Birštono savivaldybės 2025-2027 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeista Birštono savivaldybės 2025–2027 metų strateginio veiklos plano 6 programa ir išdėstyta nauja redakcija. 06

[17]Birštono savivaldybės administracijos 2025-04-04 raštas Nr. (6.17.Mr.)-SR0324 „Dėl išvados prisiimti finansinius įsipareigojimus, suplanuotus Birštono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo sprendiniuose, pateikimo“.

programos suvestinės 02 uždavinio „Rekonstruoti arba įrengti Birštono savivaldybės vandentvarkos ir vandenvalos objektus ir tinklus“, numatytas lėšų poreikis vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtrai yra 323,8 tūkst. Eur. Iš jų 2025 m. planuojama vandentiekio tinklų plėtra prioritetinėje teritorijoje - 0,9 km 128,8 tūkst. Eur ir nuotekų tinklų plėtra prioritetinėje teritorijoje - 1,3 km 195 tūkst. Eur. Finansavimo šaltiniai Savivaldybės lėšos.

Savivaldybės administracuija informavo, kad 2025-2033 m. kasmet planuojame surinkti apie 60 000 Eur lėšų iš Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo programos (SAARP), taip pat naudoti Kelių priežiūros ir plėtros programos (KPP) lėšas paviršinio vandens nuleidimo įrenginiams ir lietaus kanalizacijai įrengti, jeigu šių kelio funkcionavimui elementų įrengimas vykdomas ir už kelio juostos ribų. Pagrindiniai finansavimo šaltiniai: ES – Europos Sąjungos lėšos; SB – Savivaldybės biudžeto lėšos; VB – Valstybės biudžeto lėšos; BV – UAB „Birštono vandentiekis“ lėšos; P – privačių savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus (iniciatorių) lėšos.

Finansinių įsipareigojimų galimybės

UAB „Birštono vandentiekis“(toliau – Bendrovė) lėšos, kaip galimas infrastruktūros plėtros finansavimo šaltinis, nurodomos prie daugelio priemonių.

Pagal UAB „Birštono vandentiekis“ pateiktus duomenis, bendrovė 2024 m. gruodžio 31 d. turi 640,6 tūkst. Eur finansinių įsipareigojimų bankui, paskolos grąžinimo terminas pagal banko grafiką 2027 metų balandžio mėn. Bendrovė nurodė, Kredito grąžinimo terminas bus prtęstas 5 metams.

UAB „Birštono vandentiekis“ 2024 m. veiklos rezultatas – 51,86 tūkst. Eur pelnas prieš apmokestinimą, grynasis pelnas – 35,32 tūkst. Eur.

Bendrovė raštu[18] informavo: savo lėšomis 2023-2024 m. jau atliko geriamojo vandens tiekimo infastruktūros plėtros darbų už 68,43 tūkst. Eur ir numato iki 2033 metų vandentiokio tinklų pėtrai 37,45 tūkst. Eur ir vandens gręžiniui apie 60 tūkst. Eur. skirti lėšų. Bendrovė savo lėšomis 2023-2024 m. atliko nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros darbų už 45,46 tūkst. Eur ir numatyta iki 2033m. skirti 150 tūkst. Eur lėšų. Bendrovė 2023-2024 m. paviršinių nuotekų tvarkymo infastruktūros plėtros darbų neatliko. Bendrovė numačiusi iki 2033m. skirti 20 tūkst. Eur paviršinių nuotekų tinklų inventorizacijai.

Mažai tikėtina, kad UAB „Birštono vandentiekis“ galėtų investuoti į infastruktūros plėtrą be skolintų lėšų.

Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 4 punkte nustatyta, kad Savivaldybės taryba tvirtina savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos tarifą (tarifus), kurį apskaičiuoja savivaldybės infrastruktūros plėtros organizatorius pagal Vyriausybės nutarimu tvirtinamą Savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos nustatymo metodiką, taikydamas savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintą savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos tarifą (tarifus). Teritorijose (zonose) gali būti tvirtinami skirtingi savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos tarifai, atsižvelgiant į Savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos nustatymo metodikoje rekomenduojamus tarifų koeficientus, diferencijuojamus pagal pastatų ir (ar) pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, savivaldybės infrastruktūros išvystymo lygį ir plėtros poreikį[19].

[18] UAB“Birštono vandentiekis 2025-04-08 raštas Nr.SR-49 „Dėl informacijos pateikimo“

[19] Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas, 2020-05-07 Nr. XIII-2895 (aktuali redakcija), 14 str. 4 d.

Savivaldybės taryba patvirtino Savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos tarifą – 10,00 Eur už kvadratinį metrą[20], todėl Savivaldybė gali surinktas lėšas skirti infrastruktūros plėtros programai finansuoti.

Savivaldybės taryba 2024-12-19 sprendimu Nr. (1.3.E)-TSE-199 patvirtino Savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos priemonių 2025–2027 metų planą ir Savivaldybės infrastruktūros plėtros rėmimo programos lėšų panaudojimo 2025 metais planą. 2025 metais infrastruktūros plėtros rėmimo programos lėšos bus skirtos Centralizuotai nuotekų tinklų plėtrai.

Birštono savivaldybės skolinimosi galimybės 2025 m.

Vadovaujantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniu įstatymu,[21] Savivaldybės skola pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, bet neapsiribojant jomis, negali viršyti 60 procentų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nurodytų tiems metams prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir paskutinių pasibaigusių metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, sumos.

Prognozuojamos 2025 metų Birštono savivaldybės biudžeto pajamos iš gyventojų pajamų mokesčio[22] – 9835,0 tūkst. Eur, o paskutinių pasibaigusių metų (2024 m.) Savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, suma – 2489,8 tūkst. Eur. Rodiklis, pagal kurį skaičiuojamas 2025 metų Savivaldybės skolos limitas (toliau – Skolinimosi rodiklis) yra 12324,80 tūkst. Eur savivaldybės pajamos.

Atlikus vertinimą, nustatyta, kad Savivaldybės skola 2025 metais negali viršyti 7394,88 tūkst. Eur.

Savivaldybės skola 2024 m. gruodžio 31 d. sudaro 2688,8 tūkst. Eur arba 21,8 proc. prognozuojamų savivaldybės 2025 metų biudžeto pajamų iš gyventojų pajamų mokesčio ir 2024 metų savivaldybės biudžeto gautų pajamų, išskyrus iš gyventojų pajamų mokesčio gautas pajamas, valstybės biudžeto dotacijas ir Europos Sąjungos ir kitą tarptautinę finansinę paramą, sumas. Birštono savivaldybė neviršijusi bendro skolos limito.

Vyriausybė, įvertinusi valstybės finansines galimybes, gali siūlyti Seimui Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyti savivaldybėms grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitą[23].

Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų grąžinti kreditoriams lėšas pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis, kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus negali viršyti 1232,48 tūkst. Eur (10 procentų nuo Skolinimosi rodiklio). Savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas 2024 m. gruodžio 31 d. yra 300,0 tūkst. Eur (2,4 proc.), Savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų skolinių įsipareigojimų, dėl kurių suteikta savivaldybės garantija, likutis 174,7 tūkst. Eur.

Kokios bus skolinimosi galimybės Savivaldybei ateinančiais laikotarpiais, nuo 2026 m. iki 2033 m., nėra žinoma. Savivaldybė 2024-12-31 dienai turi 3 Šiaulių banko paskolas 2,346 mln. sumai: 840 tūkst. Eur paskolos sutartis KLS-2017-346516-16 kredito linija grąžinimo terminas

[20] Birštono savivaldybės tarybos 2022 m. spalio 21 d. sprendimas Nr. TSE-154 „Dėl Birštono savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos tarifo patvirtinimo“.
[21] Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289, 4 str., 6 d.
[22] Lietuvos Respublikos 2025-2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymo, 2024-12-19 Nr. XV-89, 5 priedas
[23] Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas, 2014-11-06 Nr. XII-1289, 4 str. 8 d.

2026-05-02; 984,7 tūkst. Eur paskolos sutartis KLS-2020-016-09 paskola grąžinimo terminas 2028-11-18; 521,3 tūkst. Eur paskolos sutartis KLS-2017-358032-16 kredito linija grąžinimo terminas 2032-09-27. Savivaldybė 2025 m. palūkanų už paskolas turės sumokėti 107,4 tūkst. Eur.

Pagal aukščiau pateiktus duomenis Savivaldybė 2023-2033 m. prioritetinėje teritorijoje infrastruktūros plėtrai preliminarus investicijų poreikis planuojamas - 2,11 mln. Eur (iš jų vandentiekio tinklų infrastruktūros plėtrai 620 tūkst. Eur; nuotekų surinkimo infrastruktūros plėtrai 555 tūkst. Eur, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtai 937,5 tūkst. Eur). Preliminarus investicijų poreikis 10 metų planuojamai Savivaldybės prioritetinėje teritorijoje infastruktūros plėtrai reikšmingos įtakos Savivaldybės skolai neturės. Jei vidaus ir išorės sąlygos valstybėje reikšmingai nepasikeistų ir jei 2026 – 2033 metais Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo skolos limitas išliktų toks pats.

Tačiau išlieka rizika, kad, pasikeitus vidaus ir išorės sąlygoms, kurios gali nulemti reikšmingą ekonominės situacijos pasikeitimą, pateikta prognostinė Savivaldybės skolinimosi galimybė taip pat keistųsi.

Vertindami galimybę Savivaldybei prisiimti finansinius įsipareigojimus dėl prioritetinės Savivaldybės infrastruktūros plėtros, kuri yra suplanuota Birštono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo sprendiniuose, nustatėme, kad dalis Infrastruktūros plėtros plane numatytų priemonių jau yra patvirtintos kituose Birštono savivaldybės planavimo dokumentuose[24].

Mūsų nuomone, vertinimo metu surinkti duomenys suteikia pagrindą nuomonei pareikšti dėl galimybės Savivaldybei prisiimti finansinius įsipareigojimus dėl prioritetinės Savivaldybės infrastruktūros plėtros, kuri suplanuota Birštono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo sprendiniuose.

Išvada

Mūsų nuomone, Savivaldybė laikosi Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatytų limitų, todėl Birštono savivaldybė galėtų prisiimti finansinius įsipareigojimus dėl prioritetinės Birštono savivaldybės infrastruktūros plėtros, tvirtinant Birštono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimo sprendinius.

Tačiau pažymime, kad Birštono savivaldybės prioritetinės infrastruktūros plėtros vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano įgyvendinimas turi būti finansuojamas ne tik Savivaldybės ir UAB „Birštono vandentiekis“ lėšomis, bet ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų, ministerijų ir kitų programų ir pan., nes prioritetinei infrastruktūros plėtrai numatyta suma gali būti per dideli įsipareigojimai, stabdantys kitų investicinių projektų įgyvendinimą Savivaldybėje.

Savivaldybės kontrolierė Janina Blekaitienė

[24] Birštono savivaldybės tarybos 2024-12-19 sprendimu Nr. (1.3.E) TSE-199 patvirtintas Savivaldybės 2025-2027 m. infastruktūros plėtros rėmimo programos priemonių planas; Birštono savivaldybės tarybos 2025-02-07 sprendimu Nr. (1.3.E) TSE-003 patvirtintas Birštono savivaldybės 2025-2027 metų strateginis veiklos planas; Birštono savivaldybės tarybos 2025-03-20 sprendimu Nr. (1.3.E) TSE-32 patvirtintas Birštono savivaldybės 2025-2027 metų strateginis veiklos plano pakeitimas.